

Проблеми са којима су се ових дана суочили пољопривредни произвођачи у Србији, посебно произвођачи меса, млека и млечних производа, само су врх леденог брега који прети да потпуно потопа српски аграр, тврди Ненад Поповић, председник Српске народне партије. “Произвођаче млека из Србије тек очекују проблеми, јер је први пут после 30 година Европска унија укинула производне квоте за млеко, тако да ће све њене чланице моћи да га производе колико желе”, истиче Поповић.

На који начин то угрожава производњу млека у Србији?

– Ирска је већ најавила да планира до 2020. да повећа производњу млека за чак 50 одсто, иако већ сада извози чак четири петине од око 5,5 милијарди литара, колико годишње произведе. Поређења ради, Србија годишње произведе око 1,4 милијарде литара, с тим што од тога млекарској индустрији на даљу обраду доставља само 780-800 милиона литара. У ЕУ су се појавили вишкови млека и млечних производа због санкција између Москве и Брисела. Млеко и млечни производи који су некада ишли у Русију сада највећим делом долазе у Србију, и то по „дампиншким“ ценама. Са пет до десет пута већим субвенцијама од оних које добијају произвођачи из Србије, малопродајне цене млека из ЕУ ниже су од произвођачких цена у Србији. Без додатне заштите, српски произвођачи немају никакву будућност.

Има ли Србија право да искористи заштитне мере које предвиђа ССП?

– То право имају и Србија и ЕУ на основу чланова 18, 32, 40 и 41 ССП. На пример, у члану 32 се прецизира да ЕУ може да суспендује преференцијални третман за производе који су допринели да кумулативни извоз из Србије у ЕУ у једној години порасте за више од 30 одсто у односу на просек из три претходне године. Исто то треба да учини и Србија, јер је према последњим подацима увоз киселомлечних производа из ЕУ од почетка године порастао чак шест пута. Само је увоз сира траписта у последњих неколико месеци повећан за чак 300 одсто! Наши произвођачи не могу да конкуришу траписту који се увози из ЕУ јер је његова цена у малопродаји нижа од производне цене млека потребног за његову израду у Србији. Такође, члан 40 ССП-а омогућава да Србија, ако се установи да постоји „дампинг“ или субвенције на основу којих је могуће увести компензаторне мере, може да предузме одговарајуће мере и уведе додатно царинско оптерећење кроз прелевмане. Коначно, Србија се може позвати и на „заштитну клаузулу“, на члан 41 у случају угрожавања домаће индустрије од конкурентских увозних производа.

Које конкретне мере Влада Србије треба да предузме?

– Влада Србије мора да отвори дијалог са ЕУ о активирању заштитних клаузула ССП. Први корак је да достави све релевантне информације Савету за стабилизацију и придруживање, телу које надзире примену овог споразума, како би се направила темељна анализа ситуације у циљу проналажења решења прихватљивог за обе стране. И оно што је најважније – ако Савет или ЕУ у року од 30 дана не донесу одлуку, Србија може сама применити заштитне мере ради отклањања проблема.

Исто овако је пре неколико месеци, на одлуку Русије да због санкција Брисела забрани увоз хране из ЕУ, реаговао европски комесар за пољопривреду и рурални развој Дачиан Чолош. Зашто онда и Србија не би штитила своје произвођаче?

Штета коју због примене ССП трпи наша привреда сада је у центру пажње, али ни губици нашег буџета нису занемарљиви?

– Због примене ССП, ако се упореде приходи буџета од царина из 2008. и свих каснијих година, државна каса је већ оштећена за две и по милијарде евра, а до краја 2015. тај цех ће премашити три милијарде евра. У 2008, када је Србија смањила или чак укинула

царине на робу из ЕУ због једностране примене ССП-а, за буџет је од царина наплаћено око 800 милиона евра, а ове године Влада планира да по том основу наплати мање од 240 милиона евра. Замислите тај парадокс, увоз нам сваке године расте а приходи од царина падају. Пад прихода од царина за 560 милиона евра само у овој години већи је од укупних уштеда које ће се постићи смањењем пензија и плата у јавном сектору.

Како коментаришете међусобне оптужбе ДС и СНС због штете коју трпе пољопривредници због примене ССП?

– За атмосферу у друштву веома је важно да се расправе о овако озбиљним темама воде на основу економских аргумената, који су резултат темељних и објективних економских анализа, а не на основу популистичких позива на било чију смену. Мислим да нас је тако површно схватање политике и вођења државе и довело до тога да 2008. ССП буде испреговаран тако непрофесионално и некритички. За разлику од Србије, све друге земље у процесу придруживања ЕУ тежиле су да им се моменат пуне царинске либерализације поклопи са формалним пријемом у ЕУ. Србија је једина трчала као ждребе пред руду, потписавши споразум још 2008. године без било какве озбиљне прогнозе када би могла да постане члан ЕУ.

Спречити продају земљишта странцима

Већ сада се мора наћи начин да се спречи продаја пољопривредног земљишта странцима, која ће, према одредбама ССП, бити омогућена од 2017. године. Друге европске земље су почеле са продајом земљишта тек пошто су постале чланице ЕУ, а било је и оних које су то дозволиле тек неколико године после уласка у ЕУ. Не видим разлог да Србија то дозволи 2017, када из Брисела стижу јасне поруке да проширења неће бити пре 2020, а вероватно ни касније.

(Данас)